

המרגלים פרק ב'

מרגלים - מחפשים. וכמו בכל מקום, שני דברים ניתן למצוא. ניתן למצוא את היפה והטוב, ואילו מרגליו של משה¹ ששלחם לתור את הארץ, לראות הטובה היא, לתור את הארץ, (כתיירים הבאים לחזות ביפה). ואילו יהושע **שלחם לחפור** את הארץ, (לשון בושא), לחפש את מקומות התורפה. לדעת מהיכן נח לכבשה, **ולהרגיש** את **רוח העם**, החזקה היא או חלשה. האם יוכלו להתנגד אם לאו. לראות את הארץ את יריחו. את העיר ואת היושבים בה.

וכדי שלא ישימו לב עליהם, ועל מנת שיוכלו להתערב בין העם - הציגו עצמם **כמוכרי קדירות.** לכל אחד צורך בקדירות, בסירים. מרגלים חרש, חרס. ועל כן **באו לבית** רחב, שהיתה מוכרת² מזונות, **והמון העם** נמצא היה **בביתה.** כך יוכלו לעמוד על הילך רוחם של בני העיר, ואולי אף לשמוע ולקבל ידיעות נחוצות על ביצורי חומותיה.

למרות הזהירות הם נתגלו - אין מסופר כיצד, ואף אין זה נחוץ לדעת זאת. אלא זאת מסופר, כי רחב הצילה אותם, והסתירתם מעיני רודפיהם. לגודל **אמונתה** באלוקי ישראל, **ובהכרתה** העמוקה את האמת, מוכרחה היתה **לדאוג להצלתם.** שאם לא כן היתה חוטאת לנפשה. וכה תאמר רחב למרגלים, כי ה' אלוהיכם, הוא א' בשמים ממעל ועל הארץ מתחת. כאן היא תביע את רצונה להתגייר.

ורחב מצילתם - ומשתמשת **באסטרטגיה,** שלא תבייש אפי' מצביא דגול. כלומר: אם אינך יכול לנצח את אויבך, הראה לו **שהנך מצטרף אליו.** כך רחב. הראתה להם לשלוחי המלך, שאף היא רוצה שיתפשו את המרגלים. ויהי השער לסגור... והאנשים יצאו. מוסרת את כל המידע שברשותה. רדפו מה אחריהם, כי תשיגום. נותנת עצות, ומנסה לסיע בלכידתם.

¹ ושלשה הבדלים ישנם בין מרגליו של משה לאלו של יהושע.

א. מרגלים של משה נשלחו בידי ישראל ברצותם לדעת הטובה הארץ אשר ה' אלוהינו נותן לנו. ואילו מרגלים של יהושע, נשלחו בידי יהושע כי הוא המצביא והמנהיג.
ב. וא"כ ברור כי מרגליו של משה הלכו לראות את היפה, האם אכן טובה הארץ, ואילו אצל יהושע נלחו לחפור את הארץ, למצוא את מקומות התורפה.
ג. מרגלים של משה חזרו וסיפרו לעם את תוצאות שליחותם, כי היו שלוחי העם, ומזה נגרם החטא, שבכו באותו הלילה בכיה של חינם. ומרגלים של יהושע באו אל יהושע, ולא ה' שום צד שיחטאו שוב בחטא המרגלים, (כי העם אפ' לא ידע שנשלחו).

² ויבואו בית אשה זונה, ושמה רחב.

רש"י פירש וכמוהו רוב המפרשים, שהיתה מוכרת מזונות. ובאו לביתה, כי שם ימצאו את המון העם, ויוכלו להשיג ידיעות נצרכות לשליחותם.
ויש שפירשו שהיתה מופקרת, ובאו לביתה כיון ששם לא יעלו בדעתם לחפשם. כי לא יתכן שאנשים מבני ישראל ילכו למקום אשר כזה.

והאנשים רדפו אחריהם... והיא עלתה עליהם על הגג - וכאן מגלה רחב למרגלים, כי נפלה אימתכם עלינו... נמוגו כל יושבי הארץ מפניכם... וימס לבבינו, ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם. האנשים מיואשים. המורל נמוך. נתן ה' לכם את הארץ.

ואז משביעה רחב את המרגלים - והחייתם את אבי ואת אמי, את אחי ואת אחיותי. את עצמה לא הזכירה. לעצמה לא דאגה. אלו הם תעצומות נפשה של רחב. היא אינה אנוכית. את עצמה תזכיר רק ברמז. והצלתם את נפשותינו ממות. והם נשבעים. ולא היתה בזה עבירה על חוקי התורה שנצטוו שלא יחיו כל נשמה, כי קיבלו עליהם על תורה ומצוות. הם התגיירו.

ותורידם בחבל בעד החלון... ותאמר להם ההרה לנו... ונחבאתם שמה שלשת ימים - ואז רגע טרם פרידתם, מגלים לה המרגלים, כי בעצם נקיים אנחנו משבועתך אשר השבעתנו. שבועה מאונס אינה שבועה. והם הרי אנוסים היו לישבע. כי לולא נשבעו לא היתה מצילתם, - כך חשבו. לכן, הם נשבעים שוב. ומתניס אתה, את תקות חוט השני הזה, החבל בו הורדת אותנו, תקשרי בחלון... וכל אשר יהיה אתך בבית דמו בראשינו.

וישובו שני האנשים - ויספרו ליהושע את כל המוצאות אותם. סיפרו לו את הצלחת שליחותם. כי נתן ה' בידינו את כל הארץ. וגם נמוגו כל יושבי הארץ מפנינו.

סיכום:

בפרק ב' נושא אחד. המרגלים.
הזמן: שלשה ימים קודם שהסתימו ימי בכי אבל משה.
המרגלים: פנחס בן אלעזר, וכלב בן יפונה.
המטרה: לחפור את הארץ.
רחב מחביאה את המרגלים. ומספרת להם כי לא קמה רוח באיש מפניכם.
ולאחמ"כ משביעה אותם שיצילו אותה ואת בני משפחתה הקרובים ביותר.
רחב מורידה אותם בחבל בעד החלון, כי קיר החומה היא בעצם קיר ביתה. ואז
המרגלים נשבעים שוב, ומציבים את תנאיהם.
המרגלים מתחבאים בהר שלשה ימים. וביום הרביעי לבריחתם, שהוא החמישי
לשליחתם, שבים ליהושע. ומספרים לו את כל המוצאות אותם.

שאלות חזרה:

1. כתבי את ההבדלים בין מרגליו של משה, לאילו של יהושע. ומדוע לא חשש יהושע ששוב יחטאו כמו שחטאו בחטא המרגלים אצל משה?
2. כיצד רחב הצילתם?
3. איך יכלו להישבע שיצילו את רחב, הרי נצטוו "לא תחיה כל נשמה"?
4. מדוע חזרו ונשבעו לרחב פעם שניה?
5. מהם שלשת התנאים להצלת רחב ומשפחתה? (פסוקים י"ח י"ט כ')

שאלת הכנה:

- עייני היטב בפרקים ג' וד' ובפירוש רש"י ועני!
1. מתי נסעו מהשטים? ומתי עברו את הירדן?
 2. מי נשא את ארון הברית?
 3. מה קרה לירדן כשרצו בניי לחצותו? ומה היה תפקידו של הארון?
 4. מה היה תפקידם של שנים עשר האנשים?

תשובות:

שאלות תורה

1. של משה, לתור את הארץ, נשלחו ברצון העם, ושלזו וסיפרו לעם. ואילו של יהושע, הלכו לתפוח את הארץ, נשלחו בידי יהושע, ושלזו אז יהושע. וע"כ לא חש יהושע שיתטאו. [לא העם שלח, לא הלכו לברוך את הבטחתו של הקב"ה, ולא חזרו וסיפרו לעם].
2. הציגה עצמה כאילו אף היא מעונינת שיתפשו. התביאתם דביתה. והורידה אותם בעד התלון.
3. כיון שרחב ומשפתתה התגירו יכאז להצילם. כי נצטוו להרג רח אמ לא יקבלו עליהם שבע מצוות בני נח.
4. כיון שזעזעם הראשונה לא היה לה תוקף, כיון שהיתה באונס, חזרו ונשבעו.
5. א. תקשרי את חוט השני. ב. שיהיו איתך דבית. ג. שלא תספרי את השבועה לאתרים.

שאלות הכנה

1. נסעו מהשטים בט' בניסן, ועברו את הירדן בי' בניסן.
2. הכהנים נשאו את ארון הברית.
3. הירדן הפסיק את מרוצת מי'ו. וזה קרה בזכות הארון, כשהכהנים נושאי הארון טבלו בירדן.
4. משמע מפסי" כי תפקידן של שנים עשר האנשים, הי' לחכות לפקודתו של יהושע לשאת שנים עשר מבגדים.